

metsäkanalintujen avokieppien kaltaista pikkulintujen kaivamaa kuoppaa, jotka mm. määrensä, kokonsa, niistä löytyneiden ulosteiden sekä ennen kaikkea lintujen lumella käyttämän vuoroaskelkäynnin perusteella todettiin pulmusten tekemiksi. Avokiepiet olivat kolmena rykelmänä, joissa vierekkäisten väli oli 15—20 cm. Ne oli kaivettu ajanjaksona, jolloin lämpötila oli enimmäkseen 20—25 pakkasasteen tienoilla. Kaivuyrityksistään huolimatta pulmusten ei ollut onnistunut tunkeutua n. 5 cm:iä syvemmälle lumen kovuuden vuoksi, eivätkä linnut näyttäneet viipyneen kiepeissään kuin lyhyehkön tovin, sillä ulosteita niissä oli enintään kaksi. Jo entuudestaan pulmusten tiedetään voivan kätkeytyä kieppiin kovalla pakkasella, mutta Suomessa tätä ei ole aiemmin ilmoitettu havaitun.

References

- HELLE, P. 1980: A Great Tit *Parus major* roosting in snow. — *Ornis Fennica* 57: 175—176.
- LAGERSTRÖM, M. 1979: Goldcrests *Regulus regulus* roosting in the snow. — *Ornis Fennica* 56:170—172.
- MARJAKANGAS, A. 1980: Metsäkanalintujen lumikiepiet (Abstract: Snow roosting in tetraonids, Tetraonidae). — *Mem. Soc. Fauna Flora Fennica* 56:65—70.
- SULKAVA, S. 1969: On small birds spending the night in the snow. — *Aquilo*, Ser. Zool. 7:33—37.
- WELTY, J. C. 1962: The life of birds. — Philadelphia & London.

A singing Chaffinch *Fringilla coelebs* in female plumage paired with another female-plumaged Chaffinch

ARTO MARJAKANGAS

Female Chaffinches can be artificially induced to produce song similar to that of the male (Kling & Stevenson-Hinde 1977), but there are also observations on female Chaffinches singing in natural conditions (e.g. Lack 1943, Halliday 1948, Marler 1956, Jokinen 1968). Most of these females exhibited normal sexual behaviour. In the following, a report is given of a Chaffinch in normal female plumage singing and otherwise behaving like a male.

The bird was observed at Ylivieska, western Finland, in a small mixed forest (64°01'N, 24°44'E) on 13 May 1980 at 06.00, and watched for two hours at a distance of 2—20 m, also through binoculars. The bird sang repeatedly, and in duration and loudness the song was similar to that of the males, although in a somewhat slower tempo. The phrase could be described as *chi-cha-cha-cha-cha-cha-cha-cha-cha-chi-u-chi*. The pitch descended slightly from the first to the eighth note, and as in male song, the phrase terminated with a flourish of an "inverted-U shape" (see Kling & Stevenson-Hinde 1977). Though also present in the artificially induced songs of female Chaffinches, the flourish has seldom been heard in females singing in natural conditions (see the literature cited above). Further, the tone was not as ringing as in male song, but resembled greatly that of the Redwing *Turdus*

ilicis. On the whole, the song had much in common with earlier descriptions of female singing (e.g. Lack 1943, Halliday 1948), and with slightly unaccomplished male song (see Marler 1956). Between bursts of singing the bird gave the ordinary *chink* call, but also separate notes of the phrase.

The Chaffinch delivered its song like the males, with its head thrown up and perching conspicuously on trees and bushes. A neighbouring male at a distance of 10—20 m did not react to its song, whereas the female-plumaged bird responded to the male's song by countersinging. Surprisingly, the bird appeared to be paired with another female-plumaged Chaffinch, with which it played the male role, while the other took the female role. Their partnership included apparent sexual chases (see Marler 1956). There was, however, also something abnormal in the behaviour of the "female" of the pair, because it sometimes tried to sing when the "male" began singing. Yet it was able to produce only 2—3 notes similar to those of the "male's" song.

On 16 May in the afternoon the place was revisited. The two birds were still there, behaving like a pair, and the one sang as previously. For a moment the pair was accompanied by the neighbouring male, and when he began to sing, the female-plumaged bird replied once, but neither showed any aggres-

sion towards the other. The next day and the day after that, the pair was not observed any more. In view of their plumage the birds were surely females, but as regards the reasons for their abnormal behaviour we are reduced to conjecture.

Selostus: Laulava naaraspukulinen peippo parlutuneena toisen naaraspukuisen kanssa

Ylivieskassa sijaitsevassa Haisun metsikössä havaittiin 13.5.1980 täysin naaraspukainen peippo, joka toistuvasti esitti koiraan lauluun verrattuna yhtä pitkän ja kuuluvan, mutta tempoltaan hitaamman laulunsäkeen. Rakenteeltaan esitys oli aivan koiraan säkeen kaltainen, ts. se päättyi selvään loppuaiheeseen, mutta sävyltään melkein kuin punakylkirastaan lurittelu. Lähellä oleskellut koiras ei reagoinut naaraspukuisen lauluun, kun taas jälkimmäinen vastaili innokkaasti edellisen säkeisiin. Laulavia naaraspeippoja koskevista kirjallisuustiedoissa niiden yleensä ilmoitetaan olleen pariutuneena koiraan kanssa,

mutta tällä yksilöllä oli kumppanina toinen naaraspukainen peippo. Muutamia lauluyrityksiä lukuun ottamatta tämä käyttäytyikin täysin naarasmaisesti laulavan kumppanin huolehtiessa koiraan osasta. Merkillinen pari havaittiin samassa paikassa vielä 16.5. mutta ei enää sen jälkeen.

References

- HALLIDAY, H. 1948: Song of female Chaffinch. Brit. Birds 41:343—344.
 JOKINEN, U. 1968: Kaksi laulavaa naaraspeippoa (*Fringilla coelebs*) naapurireviireillä. — *Ornis Fennica* 45:140.
 KLING, J. W. & J. STEVENSON-HINDE 1977: Development of song and reinforcing effects of song in female chaffinches. — *Anim. Behav.* 25:215—220.
 LACK, D. 1943: Female Chaffinch in song. — *Brit. Birds* 36:225—226.
 MARLER, P. 1956: Behaviour of the Chaffinch *Fringilla coelebs*. — *Behaviour*, suppl. V: 1—184.

Muuttomatallaan vedessä lepävä järripeippo *Fringilla montifringilla*

PERTTI SEVOLA

Kaskisten edustan merialueella oli 16.9.1980 matalaa aamusumua. Tuuli oli hiljainen, mutta mainingit aiheuttivat melkoista aallokkoa. Järripeipon muutto oli käynnissä, ja odotellessamme (Seppo Rekolainen, Tuija Talsi, Ulf Öhman ja Pertti Sevola) sumun hälvenemistä kuului muuttoäänäiä jatkuvasti. Näkyvyyden ollessa vajaa sata metriä lähestyi venettämme yksinäinen järripeippokoiras. Se vaikutti väsyneeltä ja lensi aivan lähellä vedenpintaa. Veneen nähtyään lintu väisti hieman, mutta putosi jonkin matkan päässä veteen. Ajettuamme linnun luo se lähti lentoon, mutta putosi pian uudelleen veteen. Tämä toistui pari kertaa. Vedessä järripeippo lepäsi siivet levällään maininkien aiheuttamassa aallokossa ja pystyi helposti nousemaan lentoon. Ajoimme viimein linnun kiinni ja otimme sen veneeseen 2—3 tunniksi. Sumun hälvettyä päästimme linnun lähellä rantaa vapaaksi. Se otti välittömästi entisen lentosuuntansa ja lensi piristyneenä selvästi korkeammalla läheiseen rantametsikköön.

Havaintomme perusteella uupunut järripeippo pystyi laskeutumaan siivet levällään veteen lepäämään ja jatkamaan taas matkaansa. Olisi mielenkiintoista tietää, miten yleisesti muuttolinnut käyttävät tätä keinoa merialueita ylittäessään.

Summary: A migrant Brambling resting on the water

Lively Brambling migration occurred on 16 September 1980 on the west coast of Finland. An exhausted male was seen flying close to the surface of the sea and finally dropped into the water, where it rested with outstretched wings. It flew away without difficulty when approached by a boat, and repeated this performance twice, after which it was caught and taken into the boat. After 2—3 hours the Brambling was released and was sufficiently rested to fly to a wood on the nearby shore.